No. 154. 1832.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Vrijdag den 29 Junij.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 28sten Junij.

Gisteren zijn er in tegenwoordigheid van Z. K. H. den Prins Veldmaarschalk en de drie Prinsen, Hoogdestelfs Zonen, eenige groote krijgsoefeningen door de troepen, in het kamp bij Reijen vereenigd, op de heide aldaar uitgevoerd; met de meeste juistheid en geoefendheid werden dezelve verrigt, de onderscheiden manoeuvres hebben algemeen aan de verwachting voldaan.

— Gisteren heeft in onze vesting weder een betreurenswaardig voorval plaats gehad: een fuselier, tot het hier in garnizoen liggend reserve bataillon der 2de afdeeling behoorende, zijnde een Zwitser van geboorte, heeft zich in de kaserne op eene gewelddadige wijze van het leven beroofd; welke de redenen zijn, die hem tot deze wanhopige daad hebben doen besluiten zijn onbekend.

— Te Rotterdam is gisteren geregeld van stapel geloopen het gekoperd fregatschip *Prinses Marianne*, groot 1000 tonnen, gebouwd op de scheepstimmerwerf *Rotterdams Welvaren*, door den bouwmeester *B. de Hoogh* voor rekening van de heeren *A. van Hoboken en Zonen*; te water zijnde is hetzelve met 21 kanonschoten begroet door het fregatschip *Neêrlands Koning*, tot dat einde in de rivier voor de werf geankerd. Onmiddellijk daarna is op dezelfde helling, en voor dezelfde regering de kiel gelegd voor een nieuw fregat van 1000 tonnen, hetwelk de naam zal voeren *Rhoon en Pendrecht*.

— Uit Berlijn heeft men berigt dat Z. K. H. Prins *Frederik* in welstand aldaar aangekomen is. Z. K. H. Prins *Wilhelm*, zoon des konings van Pruissen, had de reis van Berlijn naar Petersburg aangenomen.

— Het protocol No. 66, de loslating van den heer *Thorn* betreffende, is thans in deszelfs geheel bekend. Bij hetzelve is als annexe eene nota gevoegd van den generaal *Goblet*, van den 13den Junij gedagteekend, waarin hij verklaart, dat eene langere hechtenis van den heer *Thorn* van aard zijn zoude eene verwikkeling van gebeurtenissen te veroorzaken, welke Belgie, in het belang van den algemeenen vrede, gestadig zich moeite gegeven heeft te voorkomen. De conferentie heeft daarop den 14den Junij gedacht protocol opgemaakt; de plenipotentiarissen van Frankrijk, Groot-Brittannie en Rusland noodigen daarbij die van Oostenrijk en Pruissen uit, in derzelver hoedanigheid van organen van den Rijksdag der duitsche bondsvergadering, om de aandacht dier vergadering in te roepen, om, door de middelen ter loslating van den heer *Thorn* te beramen, zwaarwigtige verwikkelingen te voorkomen, en aan den rijksdag te kennen te geven, dat aan denzelven niets overblijft, dan het spoedigst mogelijk den militairen kommandant van Luxemburg met het noodig gezag te bekleeden, om de onverwijlde loslating van den heer *Thorn* te bewerkstelligen.

BELGIE.

BRUSSEL, den 27sten Junij.

De zitting der afgevaardigden van gisteren is gewijd geweest aan eene nieuwe discussie over de reeds aangenomen amendementen op het ontwerp over de regterlijke organisatie. Die van den 1sten titel zijn, behoudens eenige wijzigingen, alle aangenomen. Heden houdt de kamer zich met die van den 2den titel bezig.

— De generaal *Desprez* zal morgen naar Tongeren en Luik vertrekken. Naar het schijnt is het bewind voornemens eenige troepen in den omtrek van Maastricht te vereenigen. Het 2de regiment jagers, den 26sten uit Mons vertrokken, moet den 30sten in de omstreken van Luik komen en zal te Bilzen en elders gekantonneerd worden. Voorts zal het 2de bataillon van het 2de regement, dat te Venlo ligt, zich bij het overige van zijn korps in de omstreken van Leuven voegen en vervangen worden door een marschbataillon uit onderscheiden depots bijeengebragt.

— Wij kunnen stellig verzekeren, dat de koning niet voornemens is in het huwelijk te treden, voor de ontruiming der citadel door de Hollanders.

(*Courrier.*)

— Over de zoo zeer gewenschte en thans hier algemeen ter spraak gebragte ontruiming der citadel van Antwerpen, zegt de *Courrier* onder het volgende:

» Wij hebben reeds onze meening geuit over den grand van vertrouwen, dien, naar het ons dunkt, het land in de jongste protocollen der londensche conferentie stellen moet. Ons blijft thans nog over, eenige woorden over het afdoende der maatregelen te zeggen, die op het *Foreign office* tot verzekering van de volbrenging dezer beloften zouden kunnen genomen zijn.

» Wij gelooven te kunnen verzekeren, dat de plenipotentiarissen van Pruissen, Rusland en Oostenrijk, in de diplomatische bijeenkomsten, waarin over de dwangmaatregelen door vorst *Talleyrand* en lord *Palmerston* voorgesteld gehandeld is, zich te dien aanzien op zulk eene bepaalde en nadrukkelijke wijze uitgelaten hebben, dat er niet aan te twijfelen valt, dat hunne hoven niet vast besloten zouden zijn, van vooreerst, in geen geval hunne troepen tot de uitvoering van een dergelijk oogmerk te doen medewerken, en voorts Frankrijk niet toe te staan, zijn leger in Holland te doen trekken, om koning *Willem* tot de teekening der 24 artikelen te noodzaken. Zoodat, in de onderstelling dat de noordsche hoven met der daad ter goeder trouw handelen in de beloften, die zij ons doen (eene nog zeer onzekere veronderstelling) het niet te min zeker blijft, dat het zenden van een britsch eskader op de hollandsche kusten, het eenige van eene gewapende tusschenkomst is, waartoe het mogelijk is hen te doen toestemmen."

Naar des *Courriers* meening was het niet te denken, dat zulk een maatregel eenig afdoend gevolg zou hebben; » wanneer het Hollandsch bewind, zoo als het reeds in november jongstleden gedaan had, Engeland weerstaat, moet, zegt hij, een van deze beide de uitslag zijn:

» Of de Engelsche vloot zal zich vergenoegen de Hollandsche kusten en havens geblokkeerd te houden, en alsdan zal deze vijandelijke daad twee groote moeijelijkheden hebben: de eerste zal die wezen, van tegen het ministerie, als den bewerker van den maatregel, de geheele engelsche handel in het harnas te jagen, welker tegenwoordige zoo drukke betrekkingen met Holland, bovendien gemeen in gevaar zouden worden gebragt, en van wien Koning *Willem* niet nalaten zou alle vaartuigen, in zijne havens zich bevindende, in beslag te doen nemen; het tweede zal de doodsteek zijn voor den herlevenden Antwerpschen handel; want men moet niet in twijfel trekken, dat, blokkeren de Engelschen de Scheldemonden, de Hollanders zich niet beijveren zouden het afvaren der rivier onze schepen te verbieden.

» Of de Engelsche vloot zal de Schelde met geweld beproeven op te varen, en alsdan zou eene dergelijke onderneming vooreerst, even als in 1809 bij de expeditie van lord *Chatam*, de medewerking vorderen van een landingsleger, bestemd om Vlissingen, Breskens en al de forten die den rivier-oever verdedigen, te vermeesteren, een leger welker zamenstelling opofferingen zou vereischen, welke het parlement waarschijnlijk het gouvernement niet veroorloven zou, en buitendien zou zelfs met die middelen de Engelsche vloot nog kans hebben van niet wel te slagen.

» Ons besluit," eindigt de *Courrier* als naar gewoonte, » is dan altijd, dat wij-zelven onze zaken moeten afmaken."

— Wij hebben, zegt *l'Emancipation*, het engelsch dagblad, *de Atlas*, van den 24sten dezer, bij buitengewone gelegenheid ontvangen, onder de oogen; men leest er het navolgende in: » Wij hebben ontvangen het 65ste protocol. De vijf mogendheden blijven borg voor de betaling der schuld; eene nieuwe leening zal er voor de kapitalisatie gedaan worden; de ontruiming der citadel van Antwerpen, alsmede van al het grondgebied, zal op den 20sten Julij moeten plaats hebben. De vijf hoven, besloten van aan de belgische kwestie een einde te maken, behouden zich voor de middelen te beramen, opdat deze ontruiming op den bepaalden tijd geschiede."

— Het stedelijk bestuur heeft onderscheiden gebouwen, als die van de voormalige loterij, in de Rollebeekstraat, de Chinese dijkjes bij de Lakenpoort, enz. aangekocht, tot het inrigten van hospitalen

voor cholera-zieken en quarantaine-plaatsen. Intusschen is sedert zondag gelukkig van geen nieuw geval in onze stad meer gebleken.

Te Gent zijn den 25sten 30 personen in de hospitalen aangebragt en 11 overleden. Op den 24sten des avonds bedroeg het geheel aantal sedert de uitbarsting aangetaste personen 719, en dat der overledenen 258. Te oordeelen, zegt een onzer bladen, bij het doen dezer opgave, naar het getal binnenkomenden in de vijf laatste dagen in de hospitalen aangebragt, zou men geneigd zijn te gelooven, dat de kwaal verergert. Gelukkig is het anders en deze vermeerdering slechts schijnbaar. Het komt voort, dat het vooroordeel, hetwelk de arme volksklasse tegen de opgerigte zieken-etablissementen heeft, begint te verdwijnen en de lijders zich vrijwillig naar de hospitalen laten brengen. Van daar de aanmerkelijke vermindering in de gevallen aan de woningen en de daarmede overeenstemmende vermeerdering in de hospitalen; van daar vooral de evenredige afneming in de sterfte.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 25sten Junij.

De heeren *Talleyrand* en *Dupin* hebben gisteren eene vrij langdurige conferentie bij Z. M. den Koning gehad. De laatste zou het voorzitterschap van den raad met het ministerie van justitie vereenigen, doch ook heden bepaalt zich nog alles bij geruchten.

— Toen men voor weinige dagen eenen algemeenen oorlog te gemoet zag, werd dit vermoeden niet weinig versterkt, door het berigt, dat het ministerie eene nieuwe leening van 150 à 200 millioenen fr. zoude uitschrijven. Men wilde dadelijk dat deze geschikt waren om de kosten van mobilisatie der nationale garde te bestrijden. Het blijkt thans dat beide die maatregelen slechts de uitvoering van vroegere wettelijke bepalingen zijn. Even als de organisatie der nationale garde tot mobile bataillons, bij de algemeene wet op de burgerwapening werd vastgesteld, even zoo werd aan het ministerie reeds sedert onderscheidene maanden, een nog ongebruikt krediet van 300 millioenen franken geopend, en zulks niet om in buitengewone oorlogslasten te voorzien, maar bepaaldelijk om het te kort van vorige jaren, hetwelk men gewoon is, vlottende schuld te noemen, te voldoen. Waarschijnlijk zal dit dan ook de bestemming zijn der leening, welke binnen weinige dagen zal worden geopend.

— De ministeriele bladen gaan intusschen voort omtrent het behoud van den algemeenen vrede de meest geruststellende berigten mede te deelen. In het *Journal des Debats* van heden vindt men onder anderen het volgende artikel:

» De belgische kwestie, voor zoo verre die het belang van het beheer van geheel Europa heeft bedreigd, is beslist. Door de verklaring, dat de ontruiming van het belgisch grondgebied de eerste en onveranderlijke voorwaarde zoude zijn, om toe eene nadere onderhandeling te komen, heeft de conferentie een bewijs gegeven, van de volmaakte overeenstemming, welke bij de laatste beraadslagingen tusschen de gezanten der verschillende mogendheden heeft bestaan. Er is daarenboven een termijn vastgesteld, na verloop van welken men de thans gewisselde nota's door dwangmiddelen zoude doen vervangen, en de waarschuwing daaruit voortvloeijende, zal tevens de laatste inschikkelijkheid zijn, welke voor den koning van Holland, gebruikt werdt.

» Alvorens Londen te verlaten, heeft onze gezant de laatste hand gelegd aan de akten, die zijne belangrijke zending als 't ware ten einde brengen. Zijne terugkomst heeft aan eenige bladen der oppositie aanleiding gegeven, om de zoo ongunstige berigten en voorspellingen, die reeds zoo dikwerf door de uitkomst werden gelogenstraft, weder op te halen. Voor de laatste maal herhalen wij hen dat de belgische kwestie, die naar hun eigen gevoelen de moeijelijkste van alle was, thans met betrekking tot de overige mogendheden, en bij gevolg tot de rust van Europa is geeindigd. Het is niet meer mogelijk daaraan te twijfelen, want de tijd tot heden toe verloopen, heeft alleen aan Belgie voordeel gebragt. Indien Holland immer in staat ware geweest, om zijne bondgenooten in eenen strijd te wikkelen, dan zeker zou men den vijand geen tijd hebben gegeven, om een leger te vormen, hetwelk op zich zelven in staat is de onafhankelijkheid der natie te verdedigen. Wij vertrouwen dus, dat de koning van Holland zijne ware belangen genoegzaam zal kennen en in acht nemen, om tot de bepalingen van het traktaat van Londen toe te treden. Antwerpen zal worden ontruimd; en zoo niet, dan kan men echter thans de verzekering geven, dat de vijandelijkheden in deze bijzondere belangen noodzakelijk, tot geenen algemeenen oorlog zullen aanleiding geven. Een jaar geleden was dit niet mogelijk."

Ook in de diplomatieke wereld geeft de terugkomst van den heer *Talleyrand* veel beweging; tusschen de verschillende gezanten hebben gedurige bezoeken en conferentien plaats.

— Er verspreidt zich heden op nieuw een gerucht, dat Don *Pedro* op de Portugesche kust, zonder weerstand te ontmoeten zoude geland zijn, doch daar de Engelsche berigten daarvan geene melding maken, vindt hetzelve weinig geloof.

— De spaansche gezant moet voor eenige dagen, volgens bijzondere instructien, aan het gouvernement hebben voorgesteld, de hertogin van *Berry* zoo deze in handen mogt vallen, dadelijk in vrijheid te stellen, onder voorwaarde echter dat het hof van Madrid alsdan zonde zorg dragen, dat deze vorstin nimmer eene nieuwe poging tot omverwerping van het tegenwoordig bestuur op Fransch grondgebied zoude kunnen beproeven. De overige gezanten hadden in last dit voorstel te ondersteunen. Volgens het dagblad *le Temps* echter was men bij het ministerie overeengekomen, om de hertogin, in het bedoeld geval, bij voorkeur aan het hof van Napels uit te leveren, en dit verantwoordelijk te stellen, indien zij het Napelsch grondgebied op nieuw mogt komen te verlaten.

— De verantwoordelijke redacteurs van de *National* en *Echo Français* zijn gisteren voor den commissaris-rapporteur der eerste afdeeling van den krijgsraad gebragt. Beide hebben echter de bevoegdheid der militaire regtbanken ontkend, en geweigerd de hen gedane vragen te beantwoorden. Waarschijnlijk zullen morgen deze zaken behandeld worden.

— De heer *Dupin* hoezeer thans in de hoofdstad aanwezig, zal in de belangrijke zaak, waarbij de bevoegdheid der militaire regtbanken moet worden beslist, voor het hof van cassatie, niet in persoon het woord voeren. Twee der raadsheeren tot de kamer behoorende, waren met verlof afwezig, doch zijn thans teruggekomen.

— De heeren *Chateaubriand*, *Fitz-James* en *Hyde de Neuville* zijn nog immer in verzekerde bewaring. De eerste heeft heden in onderscheidene dagbladen eenen brief doen plaatsen, waarin hij eene vrij naauwkeurige beschrijving van zijn tegenwoordig verblijf heeft gevoegd, onder de betuiging echter, dat hij volmaakt tevreden is over de behandeling welke men hem doet ondergaan. Over het geheel schijnt de zoo bekende schrijver zich den roem te willen verzekeren, dat geene vervolgingen of buitengewone omstandigheden in staat zijn, op zijne geestgesteldheid eenigen indruk te maken. Men vindt dagelijks letterkundige artikelen en zelfs gelegenheidsdichten, soms van zeer luchtigen aard, van de prefectuur van politie gedagteekend, in de dagbladen opgenomen.

— In de westelijke departementen gaat men met de ontwapening voort. De generaal *Dermoncourt*, wien het toezigt over de Vendée meer onmiddellijk is opgedragen, schijnt daarin vooral met veerkracht te werk te gaan.

— De hertog *van Orleans* is op zijne reize tot Montpellier gevorderd. Z. K. H. wordt veelal met geestdrift ontvangen, doch moet tevens nu en dan menige bittere aanmerking, op de beginselen door het ministerie gevolgd, aanhooren. Vooral schijnen de municipale raden in een gedeelte der zuidelijke departementen, meest alle tot de hevige vrijheidsvrienden te behooren; de bevolking stemt niet immer daarmede overeen, en onderscheidene malen is het reeds gebeurd, dat dezelve van de tegenwoordigheid van den jongen vorst heeft gebruik gemaakt, om openlijk hare ontevredenheid over de plaatselijke autoriteiten te kennen te geven. Te Arles onder anderen werd het bestuur, toen hetzelve den hertog *van Orleans* ging begroeten, met een luid geroep van *weg met de municipale raad*, begroet.

— De *Moniteur* houdt heden een bedroevend verslag in van de verwoestingen op het eiland Bourbon, op den 2den en 3den maart door even geweldigen orkaan aangerigt. Een gedeelte der plantagien aan de oostzijde van het eiland gelegen, was geheel verwoest.

— Heden (25 *Junij*) was de fondsnotering als volgt: de 5 pCt. kont. 97,75; op tijd 97,65; de 3 pCt. 68,30; op tijd 68,40; Napel renten 79,60. Sp. perp. 56⅝.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 24sten Junij.

Bij het oostenrijksch leger heeft eene bevordering onder de opperofficieren plaats. Prins *Philip* van Hesse Homburg is tot generaal-veldtuigmeester en zes generaal-majoors zijn tot luitenants-veldmaarschalken benoemd, dat tot veel verandering bij de staf-officieren van minderen rang aanleiding geeft.

De graaf *van Munch Bellinghausen*, die eindelijk van Weenen naar de Bondsvergadering afgereisd is en zijn weg over Munchen zou nemen, is alhier aangekomen.

De aankomst der hertogin van Parma te Schoonbrunn, om haren zoon, den hertog van *Reichstadt*, bij te staan, is vertraagd door eene ongesteldheid, die haar te Triest overvallen is.

— Ten gevolge van het gebeurde te Ancona op den 3den dezer, heeft het pauselijk bestuur eene ernstige nota aan den franschen gezant overhandigd, waarbij de overeenkomst van 16den april, tusschen de beide gouvernementen aangegaan, voor geschonden wordt verklaard, en mitsdien op de dadelijke ontruiming wordt aangedrongen. De tegenwoordigheid der fransche bezetting, wordt daarin gezegd, geeft voortdurend tot nieuwe onlusten aanleiding, indien het dus ernst is, dat men het pauselijk bestuur wil ondersteunen, dan is daardoor geen geschikter middel, dan om deze nadeelige oorzaak

ten spoedigste te verwijderen. Daarenboven gaat de bevelhebber der fransche krijgsmagt, de wanorde, waaraan zich vooral de uitgewekenen schuldig maken, niet genoeg immers niet met nadruk te keer. De pausselijke troepen hebben waarschijnlijk ten gevolge van deze nota, de stad en vesting Ancona geheel ontruimd, doch vereenigen zich daarentegen in de omstreken, terwijl de communicatie met de overige deelen van het roomsch grondgebied geheel is afgesloten.

— De beide hoofdaanleggers der volksvergadering te Hambach, de heeren *Wirth* en *Liebenpfeiffer* zijn in hechtenis genomen, en met eenige andere naar Tweebrugge vervoerd, alwaar zoo men zegt de geregtelijke vervolging zal worden voortgezet.

Het Parijsch dagblad *le Temps* behelst in zijn voorlaatst nommer de volgende beschouwing, over al of niet waarschijnlijkheid van eenen algemeenen Europeschen oorlog:

» De oorlogsgeruchten verflaauwen; de kapitalisten stellen zich gerust; men slaat geen geloof meer aan de tijding van dat viervoudig verbond, te Berlijn den 4den dezer gesloten en tegen de fransche revolutie gerigt.

» Niemand denkt er dan Frankrijk aan te vallen; noch Oostenrijk, in weerwil zijner toerustingen, noch Pruissen, al heeft het eene telegraphische linie van Berlijn naar de grenzen gevestigd om Parijs naderbij te zijn; noch de Czaar, te ingespannen met op de jongste beroeringen in Polen het oog te houden, en die te Warschau eene citadel gaat stichten, op kosten van de stad, die hij nagenoeg in bedwang wil houden zoo als de bondgenooten van *Lodewijk XVIII*, op onze kosten, een keten van vestingen deden rijzen om onze grenzen te beheerschen.

» De ziel van alle Europesche coalitien tegen *Bonaparte* was Engeland. Het Engelsch goud bragt de Oostenrijksche, Pruissische en Russische bataillons van het noorden naar het zuiden en van het oosten naar het westen in beweging. Om deze vreesselijke worsteling vol te houden, putte Groot-Brittannie de geldkisten zijner kapitalisten uit en bragt zijne schuld tot op de geweldige hoogte van twintig milliards. De overmaat van openbare lasten laat het hem niet toe ze te vermeerderen; het zou te gronde gaan met een budget van 1500 millioen, zonder den verbazenden handel die het met alle werelddeelen onderhoudt.

» Wij beleven den tijd niet meer, waarin de belangen der aristocratie het volk kunnen medeslepen. Deze nijverige natie ziet geen heil voor zich dan in den vrede en geen opofferingen zullen haar kosten, om dien te bewaren; de oorlog is na de hervormbill niet mogelijk noch in den geest van het volk meer.

» De ondervinding der laatste jaren van het keizerrijk heeft bewezen, dat er, met uitzondering van Frankrijk, geene mogendheid op het vaste land was, die een leger in het veld zond buiten de hulp van vreemde subsidien of eener leening. De bron nu der subsidien is gesloten; men heeft gedurende den vrede zoo veel misbruik van de leeningen gemaakt, dat dit middel voor den oorlog uitgeput is. De kapitalisten zijn noch in Pruissen, noch in Oostenrijk, noch in Rusland overvloedig. De mogendheden zouden er dus weinig verder mede komen, met een beroep op de vaderlandsliefde hunner erfelijke onderdanen te doen. Zouden het nu de Fransche Engelsche, of Hollandsche kapitalisten zijn, of wel de algemeene wereld-bankiers, die hen zouden bijstaan? Zij zouden bij deze onderhandelingen alles te verliezen en niets te winnen hebben. Men behoeft slechts den prijs der fondsen te zien bij de nadering van den oorlog. Zou het eindelijk uit de opbrengst der belastingen wezen, dat de potentaten hunne invasie-legers zouden bezoldigen? Maar iets anders is het de soldaten in hunne garnizoenen te voeden, iets anders hen campagne-vivres te verschaffen. Deze talrijke legers nu zijn, ook bij het verblijf in de kazernen, reeds een bederf voor de monarchien.

» Vergelijkt men de inkomsten dezer staten met hunne reusachtige toerustingen, zoo zal men overtuigd zijn, dat deze onevenredigheid niet duren kan:

» Oostenrijk heeft 440 millioenen inkomsten; zijne schuld bedraagt bij de twee milliards; de interest daaraf getrokken, houdt het weinig meer dan 350 millioen beschikbaar voor het onderhoud van alle diensten, en 400,000 man onder de wapenen.

» De inkomsten van Pruissen gaan de 250 millioen niet te boven; het is bijna 800 millioen schuldig, derhalve bepalen zich tot beneden de 200 millioenen zijne hulpmiddelen voor het onderhoud van 300,000 soldaten.

» Al de belastingen van het Russisch keizerrijk kunnen een totaal van 400 millioenen uitmaken; deszelfs schuld is anderhalf milliard. Trek de interest er af en ziet wat er overblijft om 700,000 man over 900 uren afstands te doen bewegen. Buiten zijne grenzen heeft Rusland nooit meer dan 80,000 man in linie gehad.

» Deze vredes-waarborgen opsommende, willen wij daarom niet zeggen dat alle moeijelijkheden opgelost zijn. Wij zijn niet eenvoudig genoeg ons in te beelden, dat zulke aanmerkelijke toerustingen paraden of groote krijgsoefeningen tot oogmerk hebben; dat het enkel eene voorzorg, tegen den geest der bevolkingen, zij.

» Het is zeker dat het 65ste protocol, in de mededeeling van den heer *de Meulenaere* aan de belgische vertegenwoordigers, dat kenmerk van vastheid niet heeft, hetwelk men eerst aangekondigd had. De bepaling die de ontruiming van Antwerpen beveelt, schijnt slechts van Engeland en Frankrijk te komen; en de ligting van 50,000 burgerwachten, op onze aanzetting aangevraagd, moet doen gelooven, dat wij niet zonder ongerustheid over den uitslag der onderhandelingen zijn."

Mengelingen.

HET EERSTE STOOMSCHIP.

De aanwending der stoomwerktuigen tot voortbeweging der schepen, is eene wereldgebeurtenis geworden, welke den grootsten en beslissendsten invloed op de onderlinge verhouding en het verkeer der volken uitoefent. Het kan niet anders dan hoogstbelangrijk zijn te vernemen, hoedanig de eerste proef van den uitvinder werd opgenomen. *Fulton* verhaalt dit zelf aldus;

» Als ik in New-York mijne eerste stoomboot bouwde, gaf deze onderneming bij het publiek onderscheiden oordeelvellingen; men sprak er over met onverschilligheid of met verachting. Over het algemeen beschouwde men de zaak als eene hersenschim. Mijne vrienden waren, wel is waar, welwillend jegens mij, echter met eene terughouding, die mij in vertwijfeling bragt; zij hoorden mijne verklaringen zonder tegenspraak en rustig aan, doch alles toonde bij hen een volslagen ongeloof. Daar ik nu elken dag de werf bezocht, waarop mijne boot gebouwd werd, zoo was ik dikwerf in de gelegenheid te hooren, hoe men daarover sprak, en ik moest daarbij vernemen, dat men, of den project-maker met verachting behandelde, of luid lachte over den armen *Fulton*; die men een *Hans Stoom* noemde, en niet eene enkele maal kwam mij een aanmoedigend woord ter ooren.

» Eindelijk verscheen de dag waarop de proefneming zoude plaats hebben, en ik had daartoe vele vrienden genoodigd. Eenige nu kwamen uit belang in mij, doch men zag duidelijk, dat zij het ongaarne deden, uit vrees, dat zij veel eer gekomen waren om mijn verdriet met mij te deelen, dan wel om een goed gevolg mijner onderneming bij te wonen. Ik zelf was iets minder dan rustig, dewijl mijn werktuig zeer slecht gemaakt was, aangezien de arbeidslieden geen begrip hadden van de inrigting en mijne verklaringen gedeeltelijk zeer gebrekkig begrepen hadden. Als het oogenblik daar was om de boot in beweging te zetten, had de vrees en angst mijner vrienden mij bijna allen moed benomen; het was treurig niet één sterveling te vinden, die de geheele onderneming niet voor eene windmakerij hield.

» Het teeken werd gegeven en de boot bewoog zich een tijdlang langzaam voorwaarts, doch bleef op eens plotselijk stil liggen, zonder dat het mogelijk was haar van de plek te brengen. Toen moest men gezien hebben, hoe of alle toeschouwers de schouders ophaalden en medelijdend lachten; — duidelijk hoorde ik de volgende uitdrukkingen: » » Dat was ligtelijk vooruit te zien — het was eene hersenschimmige onderneming — was ik slechts verre van hier." " Ik steeg daarop op eene bank en vroeg om een half uur geduld, hetzij om de opgekomen hindernissen uit den weg te ruimen of de reis op te geven. Dit stond men toe; ik ging daarop naar beneden bij het werktuig, waar ik eene losgeraakte plank vond, die de beweging van het werktuig belet had. Deze hindernis was schielijk weggenomen; de boot werd wederom in beweging gesteld, zoodat wij onze reis ongehinderd konden voortzetten. Wij verlieten New-York en voeren de Romantische eilanden met tamelijk snelle vaart voorbij, tot bij Albany, alwaar wij aan land stapten. Nu had men moeten gelooven, dat een ieder handtastelijk overtuigd zoude zijn, dat mijne onderneming en mijn voorgeven geslaagd en vervuld waren. Geenszins! De lieden meenden, dat het voor de tweede reis niet gelukken zoude, en de boot van geen doorgaand nut was. Van al degenen die deze reis mede maakten, was er geen één die aan de onderneming eenig gewigt toekende."

Zoo beoordeelde men toenmaals de gewigtigste uitvinding, die sedert de uitvinding van het buskruid en de boekdrukkunst gemaakt is.

(*North American Rivieuw.*)

Een fransch dagblad beweerde onlangs, dat er geen volk op den bekenden aardbol bestond, hetwelk in handigheid in het maken en zamenstellen van grondwetten (*constitutions*) en straatliederen tegen het fransche volk konde vergeleken worden. Onderscheidene bewijzen gaf het ter staving van dit gezegde voor; onder anderen: 1°) de *constitutie* van 10 September 1791, welke 1 jaar, 10 maanden en 27 dagen beleefde. 2°) De *constitutie* van 10 Augustus 1793, welke 2 jaren, 1 maand en 13 dagen oud werd. 3°) Die van 23 September 1795, welke, met behulp der *heilzame guillotine*, een ouderdom van 4 jaren, 2 maanden en 20 dagen bereikte; toen echter aan *bloedstorting* stierf. 4°) die van 13 December 1799, welke na 2 jaren, 7 maanden en 21 dagen den geest gaf. 5°) Die van 4 Augustus 1802, die het slechts tot eenen ouderdom van 1 jaar, 9 maanden en 14 dagen brengen konde. — Het zonderbaarste bij deze werken van wetgevende magt was, dat zij allen met eene volheid en kracht in de wereld kwamen, dat allen die er deel aan hadden mirakel riepen, en elk dezer hersen-kinderen de eeuwigheid voorspelde; zoo ook dat dit geloof, niettegenstaande de menigvuldige vroegere sterfgevallen, zich van ongeveer 30 millioenen Franschen bij elke nieuwe geboorte bemagtigde, die allen de *hoorndrom* der nieuwgeborene bezwoeren. — In 1815 kwam er eene *constitutie* aan het licht, die slechts 100 dagen mogt bereiken, en

daar deze in de maand April in het leven kwam, voor eene *Aprils-grap* werd gehouden. Hoe ver nu de September-*constitutie* van 1830 de eeuwigheid zal inleven, is voor als nog niet te bepalen. WAARSCHIJNLIJK TOT NOVEMBER 1832!!!

De Engelsche geleerde en wiskunstenaar, de heer *Babbage*, geeft in een, dezer dagen uitgekomen nieuw geschrift van hem, getiteld *The Oeconomy of Manufactures*, het volgend berigt wegens het bekende dagblad *The Times*:

» De inrigting van den *Times* levert, op eene groote schaal, het voorbeeld op van eenen werkkring, waarin de arbeid, zoo van den geest als het ligchaam, wonderbaarlijk verdeeld is tot één doel, en waarin de goede uitwerkselen van orde, op overleg en bedachtzaamheid, ligt worden geplaatst. De duizenden, die dit dagblad in alle deelen der wereld lezen, zullen het schaars gelooven, welk een schouwspel van welgeregelde werkzaamheid de werkplaats van hetzelve gedurende den ganschen nacht aanbiedt, of welk eene mate van bekwaamheid en werktuigkunst in verbond is getreden om hun onderrigt en vermaak te verschaffen. Omstreeks 100 personen zijn in deze inrigting werkzaam. Gedurende de zitting van het parlement wonen ten minste 12 menschrijvers bestendig de vergadering der beide huizen bij; ieder op zijne beurt verwijdert zich, na een uur werkens, ten einde de door hem, geheel of gedeeltelijk, opgeteekende redevoering in gewoon schrift te ontcijferen. Te gelijker tijd zijn 50 letterzetters voortdurend bezig, van welke eenige het begin eener redevoering reeds gezet hebben, terwijl anderen in het drukst van hunnen arbeid zijn, voor een verder deel der rede, wier vervolg zich onderweg bevindt, in den zak van den ijverigen snelschrijver, die van het parlement naar de drukkerij ijlt, terwijl op het eigen oogenblik de redenaar de muren van St. Stephens door luide toejuichingen doet daveren. De onderscheiden stukken eener rede gaan, zoodra zij gezet zijn, in andere handen over, tot dat ten laatste de verspreide gedeelten van de beraadslaging, gewoonlijk met de andere berigten 48 kolommen beslaande, in de uiterste regelmatigheid, bijkans altijd zonder eene drukfout, in den platten drukvorm weder verschijnen. De menschenarm is nu te langzaam om de aanvragen der nieuwsgierigheid te voldoen; maar de stoomkracht komt haar te hulp. Door de volmaaktste werktuigen worden de vormen met inkt overstreken, de groote bladen wit papier worden onophoudelijk tusschen daartoe ingerigte rollen ingenomen, welke dezelve met nooit voldane begeerte als verzwelgen, en ze, alzijdig volkomen gedrukt, uitwerpen om weder nieuw voedsel te vragen. Zoo worden in één uur 4000 bladen papier aan eene zijde gedrukt, en in 6 uren worden aan het publiek meer dan 12,000 afdrukken geleverd van een blad, dat wel 300,000 beweegbare letters bevat."

De schrijver voegt hier nog een verslag bij van een bezoek, dat hij en eenige zijner vrienden omstreeks middernacht, dat is op het oogenblik dat alles het drukst werkzaam was, aan de werkplaats van den *Times* heeft afgelegd. » Die werkplaats, zegt hij, werd door gas verlicht, het was er zoo helder als op den dag; men vernam niet het minste gedruisch noch geraas. De bezoekers werden met de meeste onderscheiding, doch vooral zonder beweging, ontvangen; en zij bespeurden ras hoe lastig degenen moesten zijn die niet bedachten, dat de orde en rustigheid, welke zij bewonderden, een gevolg van eene ingespannen, ordelijke werkzaamheid waren. Maar de gevolgen van de storing van den arbeid moeten nog van meer gewigt voorkomen, als men nagaat, dat 4000 exemplaren aan eene zijde in een uur worden gedrukt, zoodat ieder verlies van eene minuut een verlies van 66 exemplaren is. Een kwartier uurs, b. v., dat de vreemdeling ter bevrediging zijner nieuwsgierigheid het werk ophoudt (en dit is waarlijk kort genoeg), kost het publiek 1000 afdrukken, dat hetzelve later ontvangt; en stelt inzonderheid de menigte lezers in eenige afgelegene steden te leur, aan welke de ochtendbladen door de spoedigste en eerste gelegenheden iederen dag worden afgezonden."

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

WOENSDAG, 27 Junij 1832.

			geld.
NEDERLANDEN, Werkelijke schuld, $2\frac{1}{2}$ pCt.		ƒ $41\frac{1}{2}$ à 42	$41\frac{3}{4}$
	Uitgestelde schuld.	- $1\frac{1}{8}$ à $1\frac{5}{16}$	[illegible]
	Kansbiljetten.	- $15\frac{1}{4}$ à $15\frac{3}{4}$	$15\frac{1}{2}$
	Amortisatie Syndicaat, $4\frac{1}{2}$ pCt.	- $68\frac{3}{4}$ à $69\frac{1}{4}$	69
	Idem idem, $3\frac{1}{2}$ pCt.	- $54\frac{3}{4}$ à 55	[illegible]
	Oorlogs-fonds 1830 à 5 pCt.	- [illegible]	[illegible]
	Vrijw. geld. 1831 à 6 pCt.	- $93\frac{3}{4}$ à $94\frac{1}{4}$	94
	Negotiatie 1832 à 6 pCt.	- [illegible]	79
	Schatkistbiljetten, 6 pCt.	- 99 à $99\frac{1}{2}$	$99\frac{1}{16}$
	Handel-Maatschappij, $4\frac{1}{2}$ pCt.	- $85\frac{1}{2}$ à $86\frac{1}{4}$	86
FRANKRIJK, inschr. op 't Grootboek 3 pCt.		- $67\frac{3}{4}$ à $68\frac{1}{2}$	[illegible]
RUSLAND, Bij *Hope en Comp.* 5 pCt.		- 92 à $92\frac{1}{2}$	$92\frac{1}{4}$
	Bij dezelfde $18\frac{28}{29}$, 5 pCt.	- $92\frac{1}{2}$ à $93\frac{1}{2}$	93
SPANJE, Dertifie. Amst. 5 pCt.		- $48\frac{1}{2}$ à $49\frac{3}{4}$	$49\frac{1}{2}$
	Dezelfde 3 pCt.	- 29 à $29\frac{1}{4}$	$29\frac{1}{8}$
	Uitgestelde schuld.	- [illegible]	[illegible]

Heden verloste te *Leiden* voorspoedig van een welgeschapen ZOON J. C. CORONEL, geliefde echtgenoote van C. DE WILDE,

's Princenhage, den 26 Junij 1832.

1e Luit. Adj. bij de 1e Afd. mob: Geld. schutterij.

De Notaris A. VAN DER POEST CLEMENT, residerende te *Fijnaart*, zal, ten verzoeke van zijne principalen publiek veilen en verkoopen: Eene kapitale BOUW-HOEVE, bestaande in eene zeer nette Heininge met onderscheiden Vertrekken en gemakken, door een zeer goede Vijver omringd; ruime, hecht en sterke SCHUURING, eene met onderscheidene zware *Olmen Boomen* beplante WERF, TUIN en BOOMGAARD, mits 59 Bunders, 96 Roeden, 58 Ellen extra goede BOUW- en WEILANDEN, alle aan den anderen en met een Hek afsluitende, gelegen in den Polder de *Heiningen*, gemeente *Fijnaart*, arrondissement *Breda*.

De inzet zal geschieden op den 18den Julij 1832 bij C. SWEEREN, en de finale toeslag op den 4den Augustus 1832 bij J. en B. RUGGERS, beide te *Fijnaart* en des namiddags om 3 ure.

Zijnde dezelve inmiddels UIT DE HAND TE KOOP, — presenterende zich tevens dadelijk ter huring een geschikte en solide pachter. — Omtrent een en ander onderrigting te bekomen ten Kantore van voornoemd, Notaris.

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE SYNDICAAT.

PUBLIEKE VERKOOPING

van ongeveer 100,000 MUTZAARD, gescheift in diverse parken onder *OOSTERHOUT*.

De Agent van het Domein in het District *Zevenbergen*, zal, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, Dingsdag den 3 Julij 1832, ten overstaan van den Heer Burgemeester van *Oosterhout*, ten huize van SANGSTER, publiek Verkoopen:

30	Kavels MASTEN MUTZAARD,		in het Heikantsbosch.
2	idem	»	in het Mikkebosch.
11	idem	»	in de Kreoptjes.
5	idem	»	bij de Heihoeve.
46	idem	»	in het Uilenbosch.
6	idem	»	in het Lage Heibosch.

Zevenbergen, den 15 Junij 1832.

De Agent voornoemd
GROENEVELDT.

POSTWAGEN ONDERNEMING.

Nieuwe Dienst van *'s HERTOGENBOSCH* op *EINDHOVEN*, vice versa.

Vertrekt dagelijks van *'s Bosch* 's namiddags ten 6 uren.
Aankomst te *Eindhoven* 's avonds ten 10 uren.
Vertrekt van *Eindhoven* 's morgens ten $3\frac{1}{2}$ uur.
Aankomst te *'s Bosch* des morgens ten $7\frac{1}{2}$ uur.

De kantoren zijn te 's Bosch in den *Gouden Leeuw*, te Eindhoven in *'t Hof van Holland*.

's Bosch den 20sten Junij 1832.

H. BOGAERTS.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN ONROERENDE GOEDEREN

TE *OOSTERHOUT*.

ADRIAAN BROUWERS, Az., Notaris te *Oosterhout*, zal, ten verzoeke van deszelfs Principalen, op de na te noemen dagen, uur en plaatsen ten overstaan van en zoo als bij de Wet van den 12den Junij 1816, is voorgeschreven, publiek veilen en verkoopen, de navolgende ONROERENDE GOEDEREN, staande en gelegen onder *Oosterhout*, als:

Eene HEEREN-HUIZINGE, bestaande in zeven Beneden Vertrekken, waarvan twee behangen, twee Boven Vertrekken, extra groote en goede Zolder, Keuken, drie Kelders, twee Pompen, Waschhuis met Fornuis, grooten Paardenstal, Koetshuis, Schuur en verdere Getimmerten, met Hof, Werf en Erve, met eenen grooten Tuin daar achter gelegen, voorzien van veel vele en fijne Vruchtboomen; alles staande en gelegen te *Oosterhout*, op het midden van den Heuvel, wijk H. n°. 654.

1ste Zitdag bij *Sebastiaan van Haamsdonk*, den 30 Junij 1832.
2de en laatste Zitdag bij *Jan Abraham Buks*, den 14 Julij 1832.
Namiddags ten zes ure.

Zijnde deze Koop van nu af tot op de Verkooping, Maandag en Donderdag van iedere Week, 's morgens van 10 tot 1 ure en des middag voor een ieder te zien. Nadere onderrigting te bekomen ten kantore van voornoemden Notaris.

ZEGT HET VOORT.

† Bij de Boekverkoopers SCHALEKAMP en VAN DE GRAMPEL, te *Amsterdam*, wordt uitgegeven: ONUITGEGEVENE BRIEVEN, van den tot in den dood aan *Vaderland* en *Koning* getrouwen *Held en Ridder* J. C. J. VAN SPEYK en belangrijke Bijdragen, in gr. 8vo. ƒ 0,25.

Binnen weinige dagen zal bij voornoemde Uitgevers van de pers komen, de RANSEL, een geschenk van *Ouders* aan *hunne strijdbare Zonen*, tot bevordering van hun duurzaam geluk, door *H. A. NNEVELD*.

En is bij hen ter perse en zal zoo spoedig eene doelmatige uitvoering het zal toelaten worden uitgegeven:

De Handhaving van Oud-Nederlandsche onafhankelijkheid en alouden Nationalen Roem bij den afval der Belgen in 1830. Een Leesboek voor jonge Lieden, met Platen, door *W. van den Hoonaard*, Onderwijzer te *Hillegersberg*.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.